

UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE APĂRARE
Centrul de Studii Strategice de Securitate și Apărare

Vasile POPA

REDISLOCAREA BAZELOR MILITARE ALE SUA ÎN EUROPA DE EST-ROMÂNIA

Editura Universității Naționale de Apărare
București, 2005

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
POPA, VASILE**

**Redislocarea bazelor militare ale SUA în
Europa de Est:/** Vasile Popa. - București: Editura
Universității Naționale de Apărare, 2005

Bibliogr.

ISBN 973-663-195-8

327.51 NATO: 355(498)

© Toate drepturile asupra prezentei ediții sunt rezervate
Universității Naționale de Apărare

- Lucrarea a fost discutată în ședința Consiliului Științific al
CSSAS

ISBN 973-663-195-8

CUPRINS

INTRODUCERE	5
Capitolul 1 EVOLUȚIA MEDIULUI DE SECURITATE EURO-ATLANTIC DUPĂ EXTINDEREA NATO ȘI ÎN PROCESUL TRANSFORMĂRII ALIANȚEI	7
<i>1.1. Noile riscuri și amenințări la nivel global și din spațiul euro-atlantic, post Istanbul</i>	7
<i>1.2. Mediul de securitate și transformarea Alianței</i>	9
Capitolul 2 RECONFIGURAREA GEOSTRATEGICĂ A STRUCTURILOR MILITARE ALE NATO ȘI STATELOR MEMBRE	13
<i>2.1. Necesitatea reconfigurării geostrategice a structurilor militare ale NATO și statelor membre</i>	13
<i>2.2. Un nou concept militar strategic: bazele înaintate pentru zonele de instabilitate</i>	16
Capitolul 3 ROMÂNIA – AVANPOST AL NATO, LA ZONA DE CONFLUENȚĂ, DE FALIE ȘI CONTACT A EUROPEI CU ASIA	26
<i>3.1. Bazele militare din România – elemente de prevenire a riscurilor asimetrice, de dialog și cooperare cu spațiile adiacente</i>	26
<i>3.2. România – zonă strategică-cheie în revizuirea posturii globale a SUA</i>	35
CONCLUZII ȘI PROPUNERI	45

INTRODUCERE

Repoziționarea bazelor militare americane din Europa, o problemă ce preocupă intens Pentagonul, este prezentă în studiile unor prestigioase institute de politică externă și de cercetare americane (vezi „American Enterprise Institute“), ca o necesitate de adaptare la noile realități geostrategice de după încheierea războiului rece, la misiunile prezente și viitoare ale armatei SUA și NATO. Războaiele din Afghanistan și Irak au relevat marele handicap al depărtării vechilor baze americane permanente de noile teatre de operații. Cunoscutul analist Thomas Donnelly, de la institutul menționat, arată că redisolocarea bazelor militare ale SUA în Europa de Est ține de noul „perimetru american de securitate“ ce are în vedere regiunea de instabilitate accentuată din Balcani, „Noua Europă“, care include cele mai tinere state membre ale NATO sau aspirante la unirea cu Vestul, dar și Orientul Mijlociu Extins de după 11 septembrie, zona Caucazului, Asiei Centrale, Mării Negre și a bazinului Mediteranean.

Faptul că România poate constitui o ofertă fezabilă pentru o redisolocare eficientă a fost dovedit de folosirea temporară a locațiilor sale din Dobrogea pentru înlocuirea trupelor care plecau din sau spre zonele de operații. O combinație de baze mobile și autosuficiente pentru contingente mai mari, care ar putea prelua ulterior misiuni de luptă în noile zone de conflict, pentru pregătire, transfer, realimentare etc., și bazele permanente din Europa, fondată pe alianțe solide și parteneriate strategice cu state ca România, ar grăbi realizarea interoperabilității lor depline cu NATO și îmbunătățirea facilităților de care acestea dispun pentru operațiuni comune, respectiv complementare ale Alianței, ale SUA și UE.

Remarcăm, pe lângă argumentele teoretice și practice ale unor analiști militari cunoscuți, ce accentuează schimbările din strategia americană privind poziționarea globală a bazelor proprii, care sporesc flexibilitatea forței, capacitatea Pentagonului de a desfășura rapid trupe și tehnică oriunde este nevoie, faptul că, în țara noastră, care dispune de resurse și posibilități materiale și umane ce o situează pe locul doi în Europa Centrală, s-a finalizat un Catalog de

capabilități HNS, ce pot fi puse la dispoziția Forțelor Aliate și organizațiilor NATO staționate sau în tranzit pe teritoriul său, în timp de pace, crize sau război.

Noua reconfigurare a mediului de securitate euro-atlantic, după extinderea UE și NATO și în procesul amplu al transformării Alianței, impune reconfigurări geostrategice importante la nivelul structurilor militare ale NATO. Odată cu metamorfozarea structurilor Organizației Nord-Atlantice, fiecare stat membru realizează schimbări semnificative în structurile militare proprii, care să permită îndeplinirea cu eficacitate maximă a misiunilor încredințate.

România, țară aflată la frontiera de Răsărit a NATO și cea a UE, un spațiu în care se exteriorizează cu putere amenințările și pericolele asimetrice, ce necesită o acțiune și o reacție rapidă, pentru înlăturarea unor astfel de amenințări, interesează SUA, care intenționează să deschidă, aici, locații, potrivit noii strategii de creare a unor baze de dimensiuni mai reduse în Europa de Est și în lume.

Studiul de față va demonstra, cu argumente numeroase, că deplasarea bazelor militare ale SUA spre Est, către zonele de confluență sau de falie, în contextul revizuirii posturii globale americane, va permite o apropiere benefică de zonele de instabilitate din Orientul Mijlociu lărgit, Caucaz și Asia Centrală, aplicarea cu succes a strategiei de îndiguire a multiplelor zone care generează terorismul.

Lucrarea noastră reliefează rolul și importanța României în această zonă de contact a Alianței cu vecinătatea minată de multiple riscuri, pericole și amenințări, îndeosebi asimetrice, semnificația majoră a ofertei sale pentru Alianță și în special pentru SUA.

Structurarea unui studiu aprofundat care prezintă oferta României vine, considerăm, cu argumente peremptorii pentru o evaluare americană definitivă în sprijinul unei decizii favorabile de dislocare a unor baze militare ale SUA pe teritoriul național, situat la granița de sud-est a Spațiului Euro-Atlantic și, curând, a Uniunii Europene. Un control real al Alianței asupra zonei Mării Negre și Eurasiei, realizarea unei baze înaintate de apărare în Europa de Est - România și asigurarea unor facilități de legătură cu Orientul Mijlociu Extins vor întări stabilitatea și securitatea regională, continentală și globală.

Capitolul 1
EVOLUȚIA MEDIULUI DE SECURITATE EURO-ATLANTIC
DUPĂ EXTINDEREA NATO
ȘI ÎN PROCESUL TRANSFORMĂRII ALIANȚEI

1.1. Noile riscuri și amenințări la nivel global și din spațiul
euro-atlantic, post Istanbul

Spațiul global este caracterizat, în prezent, de existența unor categorii distincte de riscuri și amenințări la adresa securității statelor a căror evoluție negativă este de natură să genereze tensiuni, crize și chiar conflicte, la diverse niveluri și de intensități diferite. Un grup de factori de risc include subdezvoltarea și dezechilibrele din țările subdezvoltate, marile discrepanțe dintre țările bogate și cele sărace, globalizarea, accentuarea polarizării sociale și economice, care formează principala sursă de instabilitate la nivel global. Pe acest fond proliferază criminalitatea organizată, terorismul, traficul de arme, inclusiv arme de distrugere în masă, migrația necontrolată etc.

Pe de altă parte, limitarea accesului la cunoaștere și la tehnologiile avansate, la sursele de apă, energie și hrană, sărăcia extremă, bolile și alți factori de agresiune a mediului sunt germeii unor confruntări asimetrice, provocări extremiste și acțiuni violente ale grupurilor radicale, care supun statele, organizațiile și organismele internaționale la examene severe pentru ținerea lor sub control.

Disputele etnice și religioase, rănilor nevindecate, eșecurile politice, economice și sociale, egoismele naționale, dar și renașterea antisemitismului, rasismului și xenofobiei, intoleranței și extremismului, toate creează instabilitate și tensiuni nedorite, adesea conflicte armate.

Rezumând, am putea menționa că instabilitatea macroeconomică și dezechilibrele sociale, decalajele de

dezvoltare, constrângerile interne și externe majore, pozițiile monopoliste, deteriorarea mediului global, fenomenele migraționiste necontrolate, amenințările neconvenționale de tip terorist, polarizarea socială și cognitivă la nivel mondial sunt agresiuni care nasc agresiuni, concurență acerbă, amenințare în locul cooperării și solidarității sociale, democrației și libertății, stabilității internaționale.

Un raport al ONU¹ enumeră sintetic șase categorii de amenințări care privesc omenirea, acum și în deceniile următoare: cele de ordin economic și social (sărăcie, boli infecțioase, degradarea mediului), conflictele dintre state, conflictele interne (războaie civile, genocid și alte atrocități), armele CBRN, terorismul și criminalitatea transnațională organizată. Amenințările actuale contra securității internaționale, se apreciază în document, sunt interdependente, iar probleme ca terorismul, războaiele civile sau mizeria nu pot fi tratate independent unele de altele. Vor trebui folosite cele mai bune resurse pentru combaterea terorismului și încurajarea unei strategii globale de luptă contra terorismului care să atace cauzele sale profunde. Secretarul general al ONU, Kofi Annan, afirmă că anul 2005 va fi o etapă critică pentru reformarea Națiunilor Unite și pentru a le permite să înfrunte amenințările.

Liderii NATO apreciază post Istanbul că mediul internațional de securitate evoluează continuu și generează noi amenințări, diferite cantitativ și calitativ de cele convenționale și tradiționale ale secolului XX: terorism internațional și rețele criminale transnaționale, proliferarea armelor de distrugere în masă.

Estimările noastre pentru deceniul al doilea al secolului coincid, în mare măsură, cu cele ale analiștilor americani: viitoarele amenințări globale sunt o amplificare a celor actuale și ele vor fi reprezentate de convulsiile politice, economice și

¹ Nations Unies, decembre 2004, *Les projets de reforme de l'organisation*, www.aidh.org/mill/ref-rapp.htm

culturale generate de globalizare, conflictele interne din unele regiuni provocate de guvernele și economiile slabe, ca și de extremismul religios, achiziționarea de arme nucleare de către unele state din Orientul Mijlociu și Asia de Nord-Est, apariția unor grupări islamice similare Al-Qaeda, însă mult mai periculoase, posibila achiziționare de către teroriști a unor agenți biologici sau, mai puțin probabil, a unui dispozitiv nuclear și, de aici, amenințările nucleare, bioteroriste, dar și cyberteroriste.

Spațiul euro-atlantic va fi supus, după estimările noastre, amenințărilor teroriste, cu arme de distrugere în masă, vectori ai acestora sau materii conexe, mai ales de natură chimică și biologică. Unele amenințări vor fi generate de statele instabile politic, de intoleranța etnică și religioasă, încălcarea drepturilor omului, criminalitatea organizată transfrontalieră, producția și traficul de droguri și persoane.

Riscurile și amenințările cele mai serioase vor proveni, apreciem, din spații adiacente: cel al Orientului Mijlociu Extins, cel asiatic. Nu va exista pentru o lungă perioadă de timp riscul unui război de intensitate maximă la adresa Alianței. Pot însă să se manifeste, în viitorul mediu, riscuri și amenințări de natură neprevăzută, care incumbă o sporire a vigilenței comunitare și, îndeosebi, a capacităților militare necesare combaterii oricăror tipuri de amenințări. Vor trebui găsite cele mai bune căi de combatere a amenințărilor principale, mai periculoase, lărgită cooperarea internațională, abordată multidimensional problematica reducerii amenințărilor teroriste.

1.2. Mediul de securitate și transformarea Alianței

O scurtă privire asupra schimbărilor care au loc, în prezent, la nivelul Alianței indică o justă corelare între mediul actual și viitor de securitate și procesul de transformare a NATO pentru a face față amenințărilor neconvenționale

asimetrice. Organizația continuă să mențină pe continentul european un complex de forțe nucleare și convenționale corespunzătoare unui nivel minim, dar suficient pentru a determina oricând o descurajare credibilă. Dezvoltarea de forțe și capacități optimizate pentru întreg spectrul de misiuni ale Alianței, inclusiv misiuni de înaltă intensitate și duse departe de teritoriul național, va permite realizarea apărării colective și, totodată, ținerea la distanță a riscurilor ce apar.

Sunt în plin proces de realizare structurarea și operaționalizarea, post Praga, de forțe și capacități moderne, decisive, robuste, interoperabile, credibile, rapid dislocabile, cu întreaga logistică necesară, oricând și oriunde este nevoie, capabile să se autosustină în teatrul de operații în absența elementelor de sprijin ale națiunii-gazdă, adecvat protejate, inclusiv împotriva armelor NBC.

Nu este omisă de aici asigurarea disponibilității pentru alte amenințări, inclusiv teroriste, a unor forțe adecvate pe teritoriul național. Statele membre vor trebui să-și mențină capacitatea de a constitui și reconstitui la nevoie forțe mai puternice, în cazul apariției unor amenințări pe scară largă.

Structura militară a NATO va avea, după transformare: *o nouă structură de comandă*, mai suplă, mai eficace și mai eficientă, care să poată fi dislocată ușor în vederea îndeplinirii sarcinilor operaționale necesare executării întregii game de misiuni ale Alianței, *o Forță de Răspuns a NATO (NRF)*, avansată din punct de vedere tehnologic, flexibilă, ușor de dislocat, integrată, înrunită și multinațională, interoperabilă și autosustenabilă pentru un interval de 30 de zile în orice punct de pe glob, *capacitatea de a acționa proactiv* (abilitatea și natura expediționară a NRF, care o fac aptă de a contribui la prevenirea conflictului, de a desfășura operații umanitare, de menținere și impunere a păcii, acțiuni directe, dar și operații de înaltă intensitate la nevoie, *o altă structură, transformată a*

Forței (de dimensiuni mai reduse, re tehnologizată, pentru a se adapta noului mediu de securitate).

Modernizarea capabilităților militare, în temeiul Angajamentelor de la Praga privind capacitățile, va asigura înzestrarea NATO cu mijloacele necesare îndeplinirii misiunilor, dar și o sporire a capacității forțelor Alianței de a coopera eficient cu forțele SUA.

Viitoarea structură de forțe a NATO va fi rezultatul unui proces de analiză privind tipul de trupe destinate îndeplinirii noilor misiuni, numărul minim de trupe și capacități necesare, domeniu în care fiecare stat membru va contribui cu ceea ce poate oferi. Pentru nevoile proprii, statele membre vor putea deține, peste necesitățile NATO, ce alte forțe doresc. Asigurarea rotației contingentelor în cadrul NRF va stimula transformarea armatelor statelor membre și adaptarea lor continuă la necesitățile și realitățile mediului de securitate.

Transformarea NATO va fi marcată practic de adoptarea conceptului de „apărare împotriva terorismului“, care înseamnă: măsuri generale antiteroriste, managementul consecințelor și măsuri contrateroriste, toate reunite într-un pachet de măsuri ce crește potențialul Alianței de luptă cu terorismul.

Aici includem și cele cinci inițiative adoptate în domeniul apărării împotriva armelor NBCR, revizuirea posibilităților de a contracara atacurile cu rachete împotriva teritoriului, forțelor și populației statelor membre și amplificarea potențialului NATO de prevenire și combatere a atacurilor cibernetice.

La nivelul organismelor militare integrate și naționale vor fi operate, în următorii 10-15 ani, schimbări importante structurale, doctrinare, de pregătire și de acțiune, pe obiective cuprinse în documentul programatic „Viziunea strategică: provocarea militară“, care se referă, pe scurt, la: superioritatea decizională, coerența efectelor și suportul logistic al deplasărilor și acțiunii întrunite. Acestea vor avea la bază superioritatea informațională și capacitățile oferite de organizarea în rețele,

manevra forțelor implicate și angajarea decisivă a mijloacelor alocate, respectiv dezvoltarea capacităților de proiecție a forței și dezvoltarea unui sistem logistic integrat.

Fără îndoială că se va putea vorbi și de o viitoare transformare cantitativă și calitativă a Alianței și adaptare a ei la mediul global de securitate, în măsura în care factorii de decizie ai organizației o vor redimensiona pe mai departe, acceptând primirea de noi membri, cu un aport semnificativ la securitatea și stabilitatea spațiului euro-atlantic și nu numai.

Pentru Balcani, cercetători români² susțin nu doar necesitatea integrării de noi state în organizație, ci o integrare pe verticală a tuturor actorilor locali, prin aderarea și participarea la CPEA/PpP, și una pe orizontală, prin consolidarea rețelei de cooperare existente la nivel subregional, fapt ce ar ancora mai strâns regiunea la spațiul european, dar ar și restrânge aria de manifestare a unor riscuri de securitate recurente, de natură politică, economică, societală și militară. Finalitatea transformării NATO, mai bine zis productivitatea ei, este văzută prin complementaritatea demersurilor aliate cu programele subregionale ale altor actori exteriori, precum UE, ONU sau OSCE.

În câteva cuvinte, viitorul Alianței va însemna o continuare și intensificare a procesului de transformare a capabilităților, forțelor și misiunilor, asumarea unor roluri și misiuni inedite la nivel global și o mai mare capacitate de contracarare a noilor riscuri și amenințări la adresa securității interne și internaționale, îndeosebi pe dimensiunea sud-estică a NATO, cu stabilirea unor piloni de apărare înaintată³ de la noii săi membri, România și Bulgaria, către Caucaz, Asia Centrală și Orientul Mijlociu.

² Maior Gheorghe CIASCAI, *O abordare NATO pentru Balcani în contextul evoluțiilor de securitate din regiune*, în „Research Paper“ nr. 14/2004.

³ Cf. Gl. prof. univ. dr. Eugen BĂDĂLAN, *România în noul mediu de securitate după summit-ul de la Istanbul*, în vol. **Surse de instabilitate la nivel global și regional. Implicații pentru România**, CSSAS, Editura Universității Naționale de Apărare, București, 2004.

Capitolul 2
RECONFIGURAREA GEOSTRATEGICĂ
A STRUCTURILOR MILITARE ALE NATO
ȘI STATELOR MEMBRE

**2.1. Necesitatea reconfigurării geostrategice a structurilor
militare ale NATO și statelor membre**

Problematika reconfigurării geostrategice a structurilor militare ale NATO și statelor membre s-a declanșat efectiv pe timpul summit-ului Alianței de la Praga. Spectrul larg al amenințărilor actualului secol, între care se individualizează prin pericolozitate terorismul și proliferarea armelor de distrugere în masă, a impus, cu acest prilej, decizii importante de transformare a organizației euro-atlantice, la nivelul comandamentului și al structurii cartierelor generale, care, împreună cu decizia lărgirii Alianței cu încă șapte membri, au generat serioase redimensionări spațiale pentru forțele integrate și cele ale fiecărui stat membru.

Reorganizarea capacităților existente pentru a putea, în viitor, realiza desfășurări rapide și mult mai eficiente oriunde pe glob, complementaritatea acțiunilor NATO cu cele ale UE, care va putea dispune de mijloace și capacități NATO pentru a duce operații autonome, evitarea creării unor dezechilibre între Europa și SUA în materie de capacități, prin dezangajarea treptată a trupelor americane de pe continentul european și creșterea activităților militare pe alte spații critice, toate au îndreptățit adoptarea unei geostrategii reconfigurative care să optimizeze activitatea Alianței în transformare.

Pe această linie, noua structură de comandă a NATO va putea îndeplini mai ușor sarcini operaționale în gama largă de misiuni a Alianței. Dezactivarea Comandamentului Suprem Aliat pentru Atlantic din Norfolk și plasarea tuturor responsabi-

lităților operaționale sub autoritatea Comandamentului Aliat pentru Operații (ACO), fostul Comandament Aliat pentru Europa din Mons, activarea ACT la Norfolk (Virginia), cu sarcina de a transforma din punct de vedere militar Alianța, crearea unui al treilea comandament întrunit la Lisabona, ca bază pentru o Forță Multinațională Întrunită cu Destinație Specială maritimă, dar și activarea, în următorii ani, a 12 state majore regionale subordonate⁴, au ca scop continuarea transformării impuse de evoluția mediului de securitate actual și adoptarea unor structuri și locații mult mai adecvate cerințelor operaționale viitoare.

Noile locații geostrategice din spațiul euro-atlantic și-au evidențiat necesitatea și prin aceea că singura superputere a planetei are nevoie, în aplicarea strategiei sale globale de luptă contra terorismului, de amplasamente potrivite și elemente de infrastructură materială și strategică pentru viitoare operații în Europa, Eurasia, Orientul Mijlociu Extins și Africa.

Securitatea continentului și a spațiului euro-atlantic, în datele unei evoluții complementare a NATO și UE, este considerabil întărită prin „îndeplinirea aceluiași funcțiuni în aceeași zonă geografică”⁵, Politica Europeană de Securitate și Apărare găsindu-se exact la joncțiunea funcțională a celor două organizații, iar capacitățile ce ar putea fi puse la dispoziția UE având dispuneri reciproc utile. Suprapunerile geografice, prin dubla lărgire paralelă a Alianței și UE, sporesc interesul ambelor organizații pentru numeroasele probleme de securitate ce afectează direct stabilitatea regiunilor vecine ale Europei

⁴ General James L. JONES, comandantul suprem aliat al NATO în Europa și comandantul Comandamentului SUA din Europa, *Transformarea structurii militare a NATO*, în Revista NATO, nr. Primăvara 2004, www.nato.int/docu/review/previous/previous-ro.html

⁵ A se vedea *Bigger EU, wider CFSP, stronger ESDP? The view from Central Europe*, în Occasional Papers nr. 34, aprilie 2002, Institutul de studii de securitate al UE (IES-UE), concluzia aparținând lui A. Missiroli, p. 63. <http://www.iss-eu.org/occasion/occ34.pdf>.

lărgite, iar acest fapt accentuează importanța redisolocărilor de forțe și mijloace pe teritoriile statelor membre aflate la zona frontierei comune de sud-est.

Reconfigurarea geostrategică a structurilor militare ale NATO și statelor membre este impusă de noile tipuri de amenințări ce se conturează în acest spațiu de confluență aurasiană. După încercarea și reușita de stabilizare a situației din Asia Centrală și de Sud-Est, se pare că centrul de greutate al eforturilor se mută în zona de confluență dintre continentul european și cel asiatic.

Diferența de culturi, problemele pe care le au țările din CSI, îndeosebi în spațiul caucazian, în coridorul islamic și în zona Mării Negre, impun adoptarea unor politici stabilizatoare corespunzătoare în zonă și, implicit, prezența unor baze militare care să le susțină.

Zona respectivă, prin care penetrează spre Europa Occidentală rețele ale crimei organizate, traficul de droguri, economia subterană transfrontalieră, elemente ale fundamentalismului islamic, rețele și organizații teroriste, concomitent cu populația pauperă care migrează din spațiul central-asiatic și sud-asiatic și chiar din coridorul islamic, iar în perspectivă, și mai consistent, din ținuturi afectate puternic de climă, creează probleme deosebite.

Toate aceste tipuri de amenințări favorizează recrudescența terorismului și lărgirea gamei de acțiuni teroriste îndreptate îndeosebi asupra țărilor vest-europene, a noilor membri ai NATO, a Turciei și unora dintre țările musulmane care s-au alăturat procesului de combatere a terorismului.

Necesității reorganizării structurilor militare NATO și celor ale statelor membre în arealul sud-est european îi poate fi atașată și problema generării crizelor în zonă. Vizăm aici:

- criza resurselor energetice (cu potențialitate de conflict generat de competiția pentru controlul surselor de

petrol și gaze sau al căilor de transport terestru și/sau maritim al acestora);

- crize de natură etnică și religioasă (datorate erodării structurilor statale și intereselor unor comunități locale);

- crize frontaliere (Rusia – Ucraina, R. Moldova – Ucraina, România – Ucraina, Caucaz, problema delimitării zonelor economice exclusive în Marea Neagră);

- crize provocate de dezghețarea situațiilor conflictuale (Transnistria, Kosovo, Grecia – Turcia);

- crize politice (rezultate din conflictul dintre tendințele de democratizare a vieții politice în țări în care multă vreme au domnit regimurile totalitare și reacțiile de opoziție conflictuală provenite din reminiscențele totalitarismului de tip comunist, religios sau de altă natură).

Demersurile concertate de asigurare a stabilității și buneii guvernări în vecinătatea imediată și de pregătire a unui răspuns eficace la amenințările de tip nou⁶, cu mutarea accentului pe prevenirea crizelor și conflictelor, includ și această soluție care, cuplată cu cea a dezvoltării unor parteneriate active cu orice țară care împărtășește valorile și scopurile Alianței, contribuie la realizarea unui sistem de securitate multilateral, folositor atât statelor spațiului euro-atlantic, cât și statelor din afara acestuia.

2.2. Un nou concept militar strategic: bazele înaintate pentru zonele de instabilitate

O scurtă privire în urmă, spre perioada războiului rece, întreprinsă de profesorul David Yost⁷, arată că, odată cu

⁶ Prof. univ. dr. Liviu MUREȘAN et al., studiul *Politica europeană de securitate și apărare – element de influențare a acțiunilor României în domeniul politicii de securitate și apărare*, p. 6, www.ier.ro/PAIS/PAIS/Ro/studiul4.pdf

⁷ David YOST, *The Future of U. S. Overseas Presence*, în *Joint Forces Quarterly*, summer 1995, p. 72.

începerea acesteia, SUA au fost forțate să mențină cea mai mare parte a bazelor și forțelor lor militare în Europa (122.000 oameni), Japonia (150.000), Coreea de Sud (500), pentru a descuraja pericolul comunist. După încheierea războiului rece, numărul trupelor din Europa s-a redus de la 341.000 în 1989 la 109.000 în 1995. În 1998, SUA aveau 109.000 oameni pe continentul european, 93.000 în Asia și 23.000 în Golful Persic.

Un raport al Pentagonului asupra structurii bazelor din exercițiul bugetar 2003 preciza că Ministerul American al Apărării are 702 baze militare în peste 130 de țări (și 6000 de baze militare în SUA și teritoriile sale), cuprinzând peste 253.000 militari desfășurați în străinătate (în care nu se includ civilii, antreprenorii și personalul local). Numărul total al personalului american din străinătate este de peste 530.000 oameni (cu peste 44.000 salariați din populația locală).

Problema re poziționării bazelor militare americane apare într-o Carte Albă a Forțelor Aeriene din februarie 1995, scrisă de Sheila Widnall și Ronald Fogleman⁸, ce preconiza o prezență militară „virtuală” peste mări, desemnată sub numele de prezență globală, bazată pe exploatarea tehnologiei informației și extensia globală a Forțelor Aeriene. Piatra unghiulară pentru prezența globală, comentează, într-un articol din Air & Space Power Chronicles, colonelul Stephen Schwalbe, ar include forțele care au atribuții de răspuns, flexibilitate, supraviețuire și economie. Suportul pentru prezența globală este proiecția puterii, cu două componente: prezența și acțiunea în război. În fața exigențelor crescânde vizavi de forțele armate ale SUA și de bugetele tot mai mari ale apărării, conducerea Forțelor Aeriene a decis că ele nu puteau să susțină prezența militară ce a evoluat în jurul lumii în timpul războiului rece.

⁸ Cf. col. Stephen R. SCHWALBE, *Overseas Military Base Closures*, în Air & Space Power Chronicles, 4 ian. 2005, www.airpower.maxwell.af.mil/airchronicles/cc/schwalbe.2.html

**	PERSONAL BAZE ÎNAINȚATE (MII)			INSTALAȚII		
	Luptă	Sprân și administrație	Total	Număr total	Număr având costul înlocuirii mai mare de 1 mld. \$	Total cost înlocuire (a) (mld. \$)
Forțe terestre (total Europa)	26	34	60	294	3	33
Forțe aeriene						
**Germania	5	10	15	55	2	9
**Groenlanda	0	*	*	1	1	3
**Italia	4	*	4	34	0	2
**Portugalia	0	1	1	20	0	1
**Turcia	0	2	2	19	1	1
**Marea Britanie	5	5	10	50	1	5
**Altele	<u>0</u>	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>22</u>	<u>0</u>	<u>1</u>
****Total parțial	14	20	34	201	5	22
Forțe navale (b)						
**Islanda	0	1	1	1	1	3
**Italia	0	5	5	5	0	2
**Spania	0	1	1	4	1	1
**Marea Britanie	0	1	1	3	0	**
Altele	<u>0</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>0</u>	<u></u>
****Total parțial	0	10	10	15	2	7
Pușcași marini (b)	<u>0</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Total	40	65	105	510	10	62

Tabel 1: Baze și forțe SUA staționate în Europa

**	PERSONAL BAZE ÎNAINȚATE (MII)			INSTALAȚII		
	Luptă	Sprân și administrație	Total	Număr total	Număr având costul înlocuirii mai mare de 1 mld. \$	Total cost înlocuire (a) (mld. \$)
Forțe terestre	13	17	30	95	2	11
Forțe aeriene						
**Japonia	7	7	14	44	3	14
**Coreea de Sud	7	3	10	19	2	4
Altele	0	*	*	4	0	**
Total parțial	14	10	23	67	5	18
Forțe navale (b)						
**Japonia	0	6	6	12	6	9
**Coreea de Sud	0	0	0	2	0	**
**Altele	0	*	*	2	0	**
****Total parțial	0	6	6	16	6	9
Pușcași marini (b)	0	1	1	0	0	0
**Japonia	10	10	20	2	2	6
Total	37	43	79	180	15	44

Tabel 2: Baze și forțe SUA staționate în Asia de Est și Pacific

Note: * = mai puțin de 500; ** = mai puțin de 500 mil. \$; **** = se exclud forțele bazate în Hawaii sau SUA, ca și cele din Guam; a. Include costul schimbării echipamentelor excesive; b. Numai personal terestru.

Sursa: <http://www.cbo.gov/showdoc.cfm?index=5415&sequence=5> și www.defenselink.mil/news/Jun2003/basestructure2003.pdf

Conceptul de prezență virtuală (adică posibilitatea realizării, în anumite regiuni de interes, a unor structuri militare rapide de acțiune/intervenție/reacție) s-a bazat pe creșterea posibilităților de a supraveghea din punct de vedere informațional

evenimentele din fiecare țară și regiune de pe glob. După acea Carte Albă, „conștiința situațională dă Americii o capacitate de a prevedea crizele și de a pregăti răspunsuri adecvate acestora”.

Prin urmare, prezența americană pe glob rămâne și trebuie să rămână semnificativă, dată fiind complexitatea amenințărilor și riscurilor din mediul internațional de securitate. Forțele numeroase sunt necesare pentru că retragerea lor „ar destabiliza și ar reprezenta un pericol major pentru interesele de securitate occidentale comune”. În opinia analistului R. Kugler, strategia SUA trebuie să se concentreze pe consolidarea păcii în Europa, stabilizarea problemelor de securitate din Asia și tratarea pericolelor în creștere din Orientul Mijlociu.

Evenimentele de la 11 septembrie 2001 din SUA, care au dat naștere, peste Ocean, la o nouă strategie militară de apărare, preventivă, preluată ulterior de NATO, dar și de alte state, stau la baza lansării conceptului de baze înaintate pentru zonele de instabilitate. Inclus în obiectivul central al transformării forțelor armate americane pentru a proteja mai eficient teritoriul Statelor Unite și a permite desfășurarea acestora în cele mai îndepărtate colțuri ale lumii, deseori în medii ostile, unde adversarii și-au amplasat noi arme menite să le asigure supremația în fața vecinilor lor, noul concept este parte a unei strategii moderne, adecvate secolului amenințărilor teroriste, cu arme de distrugere în masă și crimă organizată transfrontalieră.

Îndeplinirea noilor misiuni, în ceea ce analistul Thomas Donnelly numește, în două studii valoroase dedicate subiectului¹⁰, „perimetrul american de securitate”, adică la nivel

⁹ Richard KUGLER, **Changes Ahead**, Rand Corporation, Santa Monica, 1998, pp. XIII-XX, citat de col. Stephen R. Schwalbe, în op. cit., din *Air & Space Power Chronicles*, 4 ian. 2005.

¹⁰ Thomas DONNELLY, *Realignment of Foreign Basing of U. S. Troops*, în *National Security Outlook AEI Online*, 1 martie 2003, www.aei.org/publications/pubID.16384/pub-detail.asp și *Rebasing, revisited*, în

global, nu este posibilă fără această reconfigurare a rețelei de baze și a contingentelor din Europa și de pe celelalte continente, ce reflectă încă, în prezent, realități strategice ale războiului rece. Mutarea frontierelor NATO și UE la Marea Neagră și apariția de „zone fierbinți” în spații îndepărtate de continentul nostru, ca Asia Centrală și Orientul Mijlociu, au impus definitiv noul concept de baze mobile, temporare, direct compatibil cu conceptul de acțiune preventivă, pe fondul existenței complexului de riscuri și amenințări de la frontierele estice ale celor două organizații.

Numărul acestor baze, mult sporit și într-o proporționalitate directă cu mulțimea zonelor de risc și instabilitate pentru care ar urma să fie operaționalizate, este corelat cu o reducere sensibilă a dimensiunilor, ceea ce așază aceste structuri în categoria unor baze mici, flexibile, ce ar imprima o mobilitate ridicată forțelor americane, fiind, totodată, și mai puțin costisitoare.

Activitatea Comisiei americane de Realiniere și Închidere a Bazelor (BRAC) 2005, care va face recomandări finale în primăvara acestui an, va conduce, se estimează, dincolo de retragerea a 70.000 militari și 100.000 membri ai familiilor acestora de la bazele din Germania și a 12.500 militari din Coreea de Sud, la crearea de noi baze în Europa de Est și republicile Asiei Centrale, ținând cont de proximitatea lor față de „regiunile volatile”, cum sunt Balcanii, Asia Centrală și Orientul Mijlociu.

Noua rețea preconizată de Pentagon prevede crearea unei „familii de baze” în spațiul „noii Europe”, în Asia, în Africa de Nord, ca și în Africa de Vest. Modelul acestora este cordonul de baze stabilite în jurul Golfului Persic.

Concomitența acestui din urmă proces cu cel de închidere, în perioada 2005-2007, a celor mai multe din bazele

militare americane interne subliniază interesul major al Statelor Unite pentru apărarea la distanță, care permite, prin intermediul noilor tipuri de baze, așa cum subliniază prof. David Yost¹¹, detectarea mai precoce a acțiunilor agresive ale inamicului, intervenții mai eficace în conflicte majore și operații de stabilitate, îndeplinirea mai bună a obligațiilor reieșite din tratatele de pace și alianțele defensive cu unele state prietene pentru cazuri de agresiune și susținerea mai fermă a cauzei neproliferării armelor de distrugere în masă.

Acest concept reprezintă o modalitate pragmatică de punere în operă a unei strategii eficiente de gestionare a crizelor și conflictelor în noile condiții ale mediului strategic.

Același autor consideră că staționarea forțelor americane în străinătate asigură stabilitatea țărilor și regiunilor, permițând comerțului să prospere, economiilor să înflorească, democrațiilor să prindă rădăcini. Forțele americane de peste mări au posibilitatea de a exersa, în sectoare în care se va dezvolta cel mai probabil lupta, cu aliații alături de care ei vor lupta. În anii ‘90, aceste forțe au devenit un element important al operațiilor militare altele decât războiul (MOOTW), duse în Bosnia și Somalia, ca și în operații importante, cum au fost Furtună în deșert, Scutul Deșertului sau Forța Aliată.

Bazele înaintate temporare, ce vor fi realizate câte 3-5 în fiecare țară-gazdă și câte 15-20, pentru a conduce o campanie aeriană, într-o regiune majoră, sunt locații optimizate, atent poziționate și care, structural, întrunesc calități noi față de bazele militare clasice, cunoscute ca fiind caracterizate prin amploare dimensională și reușind un răspuns tardiv, deci prea puțin eficient, în intervențiile la distanță, cerute de gama inedită de amenințări din mediul actual de securitate.

¹¹ Op. cit., p. 73.

Dotarea acestor baze, după aprecierile secretarului american al apărării, Donald Rumsfeld¹², va trebui să includă personal înalt profesionalizat, tehnologie, sisteme de arme, informații și resurse, o capacitate de operaționalizare care să însemne o maximizare a posibilităților de luptă și a eficienței și o infrastructură raționalizată.

Prin felul în care este structurat și dotat, noul tip de baze înaintate va asigura forțelor armate americane acea „viteză și surpriză” la care face referire Raymond DuBois, oficial al apărării. Acest gen de baze schimbă caracterul „static” al forțelor americane, conferindu-le dinamism și agilitate. „Global Defense Posture Review”, strategia Pentagonului de reexaminare a dispozitivului de apărare global, include noile structuri în sprijinul forțelor mai ușoare și mai mobile ale viitorului, care vor excela prin „capacitate, agilitate și rapiditate operațională”.

Mobilitatea armatei americane și capabilitatea sa de a menține o capacitate de luptă pentru o perioadă relativ lungă sunt asigurate, în viziunea generalului James Jones, de noile baze, cu personal mai redus, mai mici, având o cantitate de echipament prepoziționat și bine gândit, numite de el „Lilly pads” (Petale de crin), și de „bazele fierbinți” (mici, extensibile, legate, ca spițele unei roți, de câteva baze deja existente, mai mari, cu infrastructură puternică, numite de el „baze de sprijin”. De asemenea, generalul Jones sugerează și existența unor „baze virtuale”, unde SUA ar putea negocia cu numeroase țări o serie de drepturi de acces la facilitățile militare.

În actuala Strategie națională militară a SUA regăsim această concepție privitoare la bazele noi, ce include centre de proiecție a puterii, plasate strategic, și baze operaționale principale (baze-suport), baze operaționale înaintate (baze fierbinți) și locații de securitate prin cooperare (baze virtuale).

¹² A se vedea sublinierile făcute de secretarul american al apărării, în The Washington Post, asupra adaptării forțelor militare la noile condiții ale secolului.

Ultimele două necesită acordul națiunii-gazdă pentru ca SUA să utilizeze infrastructurile necesare construirii rapide a bazelor în zonă.

În Europa, SUA vor menține ca baze-suport: baza aeriană de la Ramstein, din Germania, complexul RAF Lakenheath – RAF Mildenhall din Marea Britanie și baza aeriană de la Aviano, din Italia. Pe alte meridiane, de același nivel sunt bazele aeriene Osan din Coreea de Sud și Misawa din Japonia. Vor fi incluse apoi în sistem, ca baze active, „bazele înaintate” preconizate în România, Bulgaria și Polonia, cărora li se vor alătura, de pe alte meleaguri, bazele din Djibouti, Qatar, Oman, Pakistan, Kuwait, Georgia, Uzbekistan, Kârkâzstan, Filipine și Bahrain, iar din categoria bazelor „de securitate prin cooperare” (virtuale), cele din țări ca Maroc, Camerun, Mauritania, Niger, Ciad, Algeria, Uganda, Australia și, probabil, Vietnam.

Dacă poziționarea „bazelor înaintate” incumbă o serioasă analiză geostrategică, structurarea lor pe fundamentul noului concept de infrastructură produce schimbări importante la nivelul tuturor categoriilor de forțe, care, așa cum arată unii analiști, sunt obligate să-și micșoreze actualele entități organizaționale, nepotrivite pentru operațiile viitoare și, mai ales, pentru bazele de unde vor opera, transformându-le în module ușor desfășurabile, ce vor fi rapid asamblate în task forces croite pentru misiuni specifice și care sunt rapid transportabile.

Revenind asupra opțiunilor SUA în legătură cu locațiile acestor baze, trebuie arătat, referitor la Europa, că Thomas Donnelly previziona, încă din 2003, conservarea prezenței americane pe continent într-o combinație de baze permanente și baze temporare, ultimele – plasate, din imperative geopolitice, în partea de est a spațiului euro-atlantic. Poziționarea celor mai tinere baze de pe bătrânul continent pe arcul Marea Baltică – Marea Neagră, cu centrul de greutate la țărmul de vest al Mării Negre, face din acestea și din statele-gazdă vectori puternici în

cooperarea transatlantică, în dezvoltarea parteneriatelor strategice ale SUA cu țările de la frontiera de Est a Alianței și în accelerarea dezvoltării economice și sociale democratice a țărilor respective. Bazele noi de la zonele de confluență sau de falie vor fi, de asemenea, vectori activi în procesul de întărire a securității și stabilității zonelor Balcanilor și Mării Negre, ale Caucazului și Asiei Centrale, în promovarea libertății și democrației în Orientul Mijlociu, în reconstrucția zonelor aflate în conflict - Irak, Afghanistan, Kosovo etc.

Pe de altă parte, acestea se vor integra în rețeaua globală de baze a SUA, asigurând, împreună cu grupul de baze din fostele republici sovietice din Asia Centrală și cel din Orientul Mijlociu și Africa, securitatea surselor de petrol caucazian și a rutelor de transport al acestuia, contracararea amenințărilor generate de exportul radicalismului islamic dinspre zonele aflate pe „axa răului” spre cele cu conflicte interconfesionale latente, gestionarea stărilor de criză și conflictuale eurasiatice, a instabilității regionale și a factorilor de risc terorist global.

Intervenția forțelor americane și ale NATO dincolo de „zona de siguranță din Europa”, în „zona de haos din afara ei”, cum se exprimă Robert Cooper, se va sprijini decisiv pe noile capacități de răspuns din sud-estul Europei (inclusiv România), care vor putea reprezenta o prezență reală de descurajare într-un spațiu înconjurat de zone de instabilitate. Acționând din aceste poziții extrem de avantajoase în aplicarea strategiilor de proiectare a securității și democrației în afara continentului, SUA și NATO vor putea asigura răspunsuri multidimensionale, eficiente oricărui risc și amenințări emergente, o mai mare flexibilitate în combaterea terorismului, în soluționarea crizelor multiple din epoca războiului global.

Capitolul 3 **ROMÂNIA – AVANPOST AL NATO, LA ZONA** **DE CONFLUENȚĂ, DE FALIE ȘI CONTACT** **A EUROPEI CU ASIA**

3.1. Bazele militare din România – elemente de prevenire a riscurilor asimetrice, de dialog și cooperare cu spațiile adiacente

Aflată la confluența spațiilor euro-atlantic și eurasiatic, România, ca membru NATO și viitor membru al UE, este extrem de importantă în prevenirea și gestionarea crizelor și conflictelor potențiale din mediul regional, continental și global de securitate. În context, devine tot mai evident că, pentru a-și îndeplini obligațiile de membru, cât de curând, al celor două organizații și de a contribui la transformarea acestora în noul mediu de securitate, țara noastră trebuie să facă demersuri serioase spre a-și consolida noul său profil strategic.

Eforturile pe care România le va îndeprinde pentru realizarea infrastructurii bazelor americane contribuie în mod direct la consolidarea mediului de securitate zonal, regional și a statutului de țară membră NATO. Bazele militare din România, fie ele ale NATO, ale SUA, ca principală forță aliată, sau proprii, vor fi locația prioritară pentru dezvoltarea de misiuni în zonele sensibile de pe continent și, mai ales, din vecinătatea acestuia sau pe spații îndepărtate.

Indiferent dacă, în perspectiva unei abordări noi a cooperării transatlantice în actualul secol, SUA vor avea responsabilitatea principală pentru operațiile militare de luptă, iar Europa pentru stabilizarea și reconstrucția postconflict, cum prevăd cei mai mulți analiști, aceasta în raport cu capacitățile de care unii sau alții dispun, țara noastră oferă unele dintre cele

mai bune dislocări pentru pregătirea și proiectarea unor forțe importante în afara continentului.

Acest lucru a fost înțeles și asumat, în primul rând, de către strategii de la Washington, care au inclus România printre destinațiile-cheie ale viitoarelor reparații de baze înaintate pentru acțiuni la distanță. În rețeaua complexă a bazelor militare americane din exterior, țara noastră ocupă o poziție centrală, care asigură debarșarea spre spațiile cele mai intens afectate de crize și conflicte – Asia Centrală, de Est și Sud-Est, Orientul Mijlociu și Africa.

Dar argumentele forte ale unei asemenea opțiuni geostrategice nu constau doar în aceasta. Ca unică superputere și lider de necontestat al lumii democratice, SUA se simt pe deplin responsabile de instaurarea noii ordini internaționale în spațiul eurasiatic. Ele au susținut cele dintâi și cel mai activ extinderea robustă a Alianței, de la Marea Baltică la Marea Neagră, demonstrând interesul pentru stabilitatea regiunii de margine sau a „bordurii maritime“ a Eurasiei¹³, Rimland-ul, care pornește din Finlanda și țările scandinave, continuă cu Polonia, România, Turcia și Georgia, cuprinde zonele Orientului Apropiat, Asiei Centrale și India și se încheie cu teritoriul Mongoliei, Chinei și Japoniei.

Cu toate că riscurile și amenințările noului secol și participarea la războiul global împotriva terorismului impun realizarea proiecției puterii militare în afara Europei, capacitatea redusă a europenilor de a-și proiecta puterea militară în afara continentului plasează SUA în postura de prim actor pentru regiuni îndepărtate.

În perspectiva unei abordări noi a cooperării transatlantice pentru actualul secol, în care SUA vor avea responsabilitatea principală, „pentru operațiile militare de luptă, în timp ce Europa va trebui să acopere, în primul rând, stabilizarea și

¹³Col. dr. Ion COȘCODARU, *Orientări și tendințe în puterea mondială actuală*, Impact strategic nr. 1-2/2003, p. 51.

reconstrucția postconflict¹⁴, România, ca țară NATO aflată la confluența spațiului euro-atlantic și eurasiatic, este foarte importantă, prin locațiile pe care le poate oferi, pentru proiecția puterii militare în afara Europei. Este clar că rolurile strategice pe care și le vor asuma aliații europeni și SUA vor fi diferite și, din punct de vedere al capacităților militare comune, Europa nu va putea, pe termen scurt și mediu, să întreprindă acțiuni de amploare pe spații îndepărtate.

Statele de la zona de confluență a continentului european cu cel asiatic, a spațiului euro-atlantic cu cel eurasiatic, inclusiv România, au responsabilități în asigurarea păcii Europei, dar și a stabilității regiunilor vecine. Din perspectivă globală, aportul României la sistemul de securitate internațională promovat de SUA este dat de cooperarea capacitară pentru gestionarea situațiilor de criză în orice zonă de pe mapamond, mai direct spus punerea la dispoziția acestora a locațiilor pentru viitoare baze înaintate de pe teritoriul românesc, care, chiar dacă nu au un statut de permanență, generează un control zonal limitat, dar serios al riscurilor și amenințărilor mediului de securitate, permit sprijinul activ al unor acțiuni rapide, pe fondul unor crize, pot, de ce nu, influența conflictualitatea, descuraja eventualele atacuri teroriste interne și din vecinătatea imediată, dar și facilita operațiuni de management al consecințelor terorismului, ca și operațiuni mai complexe, pentru că există posibilitatea constituirii de forțe mai puternice în cazul apariției unor amenințări convenționale pe scară largă împotriva Alianței.

Poziționarea de baze pe teritoriul României este, totodată, rezultanta unor determinări care iau în calcul aspecte importante din domeniul securității internaționale: denunțarea de către Coreea de Nord a Tratatului de neproliferare a armelor

¹⁴ Dr. Rob de Wijk, directorul Centrului Clingendael de Studii Strategice din Olanda, *European Military Reform for a Global Partnership*, www.tcq.com/04winter/docs/04winter-dewijk.pdf

nucleare, continuarea colaborării nucleare a Rusiei cu Iranul, perpetuarea crizei din Orientul Mijlociu și Asia Centrală, creșterea tensiunilor dintre țări posesoare de armament nuclear, ca India și Pakistan, radicalizarea fundamentalismului islamic, sporirea numărului și amploarei acțiunilor extremist-teroriste.

În privința celor din urmă, prin instalarea de baze la Marea Neagră (în România și Bulgaria), se recunoaște necesitatea întăririi cooperării internaționale, regionale și bilaterale pentru identificarea și desființarea suportului financiar al terorismului și crimei organizate, a sporirii controlului frontierei, pentru a evita infiltrarea teroriștilor, și a privării organizațiilor teroriste de posibilitatea - sugerată recent de directorul Serviciului român de Informații Externe - de a se servi de unele situații de injustiție socială din zonă pentru a-și propaga ideologia și a găsi teren fertil pentru recrutarea de noi adepți.

Trebuie apoi avut în vedere faptul că bazele din România vor fi „puntea“ de legătură cu bazele asiatice, facilitând creșterea relevanței SUA și NATO în Asia Centrală, într-un moment în care în această zonă statele ex-sovietice vor să-și asigure un climat de securitate și stabilitate util pentru o dezvoltare independentă, democratică.

Pe de altă parte, întrucât țara noastră are în mediul regional și subregional o poziție stabilă recunoscută, decizia construirii de baze înaintate pe teritoriul său nu a întâmpinat o rezistență din partea legislativului american, care a găsit în soluția respectivă o opțiune bine fundamentată politic, geostrategic și militar.

Evaluarea pozitivă americană în privința poziționării de baze în Europa de Sud-Est (România) pornește, în plus, de la realitatea creșterii importanței regiunii, a schimbării statutului Mării Negre din mare închisă în mare deschisă, redistribuirii bazelor militare din zonă, a prezenței străine în regiune, în

format bi și multilateral¹⁵, elemente care au indus și induc modificări radicale ce vor influența mediul zonal de securitate pe termen mediu și lung.

Nu credem că se ignoră, în această decizie, nici rețeaua complicată secretă de baze de operații și logistice teroriste de pe întinsul Europei, Asiei și Orientului Mijlociu, ce se cere contracarată de o rețea vastă de baze militare care să acționeze preventiv, ofensiv, activ împotriva celor dintâi, mai ales că se previzionează o sporire a pericolului procurării și folosirii de către aceștia a armelor de distrugere în masă.

În „noua lume“ condusă de fanatismul religios și mulată pe dorința unui control totalitar sau nevoia de a crea un haos generalizat¹⁶, unde acțiunile distructive cu urmări letale sunt întreprinse tot mai mult, biziindu-se și pe complicitatea statelor-sponsor sau a celor favorizante ori care cooperează cu terorismul, rolul ocupat de potențialele baze americane de pe teritoriul României vizează spargerea, printr-o strategie de rețea globală, a coerenței acțiunilor rețelelor teroriste transfrontaliere, edificarea și operaționalizarea de capacități viabile de luptă împotriva acestora, de proiectare a acțiunilor contrateroriste.

S-a luat, firește, ca argument de poziționare inclusiv adevărul că politica parteneriatelor strategice, a cooperării, promovată de SUA, dar și de UE, în relațiile cu statele din vecinătatea spațiului euro-atlantic și european, presupune un sprijin material, moral și militar consistent în consolidarea climatului de securitate și stabilitate din zonă, iar acesta nu poate fi realizat fără un sistem bine structurat de baze, de pe care să se lanseze, la nevoie, acțiuni rapide spre regiunile de criză.

¹⁵ Gl. prof. univ. dr. Eugen BĂDĂLAN, *România în noul mediu de securitate după summit-ul de la Istanbul*, în **Surse de instabilitate la nivel global și regional. Implicații pentru România**, CSSAS, Editura Universității Naționale de Apărare, București, 2004, p. 22.

¹⁶ Walter LAQUEUR, *Postmodern Terrorism*, Foreign Affairs, vol. 75, no. 5, sept.-oct. 1996, pp. 24-36.

Precum se cunoaște, Marea Neagră a reprezentat, în timp, o falie între cele trei religii – ortodoxă, catolică și musulmană, dar și între civilizațiile răsăriteană, occidentală și musulmană. Schimbările geopolitice din zonă au creat condițiile închiderii acestei falii. În procesul complex inaugurat în anii '90, ghemul de probleme nerezolvate între statele riverane a fost parțial descâlcit, rămânând în suspensie ștele unor afaceri politice, economice, de frontieră, care, coroborate cu traficul de droguri, armament și ființe umane, migrație ilegală, reprezintă riscuri și amenințări grave la adresa securității statelor zonei. Pe acest canevas neguros și încărcat de pericole, noile baze militare pot realiza, la Marea Neagră, o zonă de confluență și securitate sporită, deschisă unei evoluții propice păcii și stabilității, dezvoltării sigure și stabile.

În acest fel, țara noastră este inclusă în acea configurație a efortului militar și nouă filozofie de abordare a războiului, ținând cont de dimensiunea globală a spațiului de confruntare. Strategii americani și cei ai Alianței pot, de acum, să planifice și desfășoare acțiunile armate împotriva veritabilului flagel mondial care este terorismul, transferându-le pe teritoriul atacatorilor, al complicilor lor și al celor ce-i sprijină¹⁷, lucru realizat proactiv și ofensiv-activ, prin intermediul noii rețele de baze înaintate pentru zonele fierbinți.

Chiar dacă strategiile de reacție sau cele de acțiune preventivă dau, în prezent, rezultate inconsistente la contactul cu realitatea, este clar că poziționarea în rețea a bazelor militare americane la nivel global reprezintă un prim pas spre supunerea acestei lumi tenebroase care funcționează după teoria sistemelor dinamice complexe, a haosului, excelează prin agresivitate și inflexibilitate.

¹⁷ Col. dr. Ion COȘCODARU, *Neoterorismul și implicațiile acestuia asupra acțiunilor militare*, în **Vectori ai amenințărilor la adresa securității naționale în noul context geopolitic și geostrategic**, vol. 3, Serviciul de Protecție și Pază, București, 2004, p. 54.

Pe axa geopolitică Washington-Londra-București, România, percepând corect semnificația noilor valorizări spațiale americane, se autopozitionează în postura „la înaintare“, având, pentru viitor, posibilitatea sporirii aportului propriu la promovarea unor interese strategice comune în spațiul Mării Negre, Caucazului și Asiei, creșterii capacității sale de răspuns la presiunile zonei¹⁸.

Fixarea opțiunii SUA de transformare a forțelor din Europa pe spațiul carpato-danubian-pontic se petrece ca o expresie a pragmatismului american, care știe să estimeze oportunitățile geostrategice, să stabilească locațiile perfecte ce pot revigora gestiunea securității crizelor și lupta cu terorismul, dar și să vadă departe peste marginile estice ale spațiului euro-atlantic și Europei largite, sesizând impactul acestei amenințări mondiale foarte bine organizate (terorismul), dar și a altora, mai puțin evidente, însă posibile, asupra păcii și securității lumii și nevoia unei organizări partenariale bine disipate în zonele-cheie pentru combaterea structurilor și acțiunilor sale.

Viitoarele baze nepermanente, probabil din Dobrogea, așezate la noua frontieră de securitate din spațiul Mării Negre Extinse, care asigură continuitatea spațiului geostrategic și geoeconomic întins din vestul Europei până în Asia Centrală, zăgăzuiesc – cum am subliniat într-unul din studiile noastre anterioare, referitor la implicațiile geostrategice ale realizării „proiectului“ Chilia-Băstroe asupra securității Mării Negre – un întreg set de riscuri ce vin din afara ariei euro-atlantice și pot afecta axa Dunării, o cale de acces extrem de benefică pentru pătrunderea resurselor caspice în Europa, iar în celălalt sens, pentru debușarea forțelor coaliției antiteroriste în teatrele de operații și bazele din spațiul asiatic și cel al Orientului Mijlociu Extins.

¹⁸ Vasile MARIN, *Modalități de agregare a actorilor geopolitici în lumea contemporană*, în *Geopolitica*, anul II, nr. 9-10, București, 2004, p. 41.

Fără să-și propună aceasta în mod explicit, re poziționarea bazelor la frontiera de Est a NATO (România) creează încă o oportunitate pentru țara noastră de a sprijini parteneriatele SUA, NATO și UE cu „noua Rusie“ putiniană, în calitate de placă turnantă în relațiile cu aceasta și de jucător major în Bazinul Mării Negre. În condițiile posibilei apariții „a unui neoimperialism rusesc în viitor“ și a adoptării de către Federația Rusă a „unei mentalități defensive“, fapt admis, sugerat sau fluturat ca o amenințare pentru comunitatea euro-atlantică, de analiști moscoviți de marcă¹⁹ (pe fondul pierderii de influență în spațiul ex-sovietic, prin victoria „revoluțiilor portocalii“ din Georgia - 2003 și Ucraina - 2004, dar și al controlului asupra oleoductului Baku-Tbilisi-Ceyhan și gazoductului Baku-Tbilisi-Erzurum), întărirea dialogului, comunicării și colaborării României cu Rusia va duce la evitarea destabilizării regiunii, la consolidarea păcii și a democrației²⁰.

Cu toate înțelegerile americano-ruse privind cooperarea în lupta cu terorismul internațional, importanța viitoare a bazelor americane de la Marea Neagră și din Asia va fi superioară estimărilor inițiale. Avem în vedere, aici, eforturile de multipolarizare a lumii întreprinse de Federația Rusă, China și India, care, la început de secol, au strâns foarte mult rândurile, și-au normalizat relațiile și propun un parteneriat mai activ economic, în cadrul SCO (Shanghai Cooperation Organization), sporirea colaborării în cadrul proiectelor oleoductelor Rusia-China, al coridoarelor de transport Est-Vest

¹⁹ A se vedea intervențiile analistului rus Serghei Markov în cadrul mesei rotunde organizate, la 18 februarie 2005, la București, de Societatea Română de Radiodifuziune și Centrul pentru Studii Strategice și Internaționale de la Washington (CSIS), Ziua, sâmbătă 19.02.2005, p. 5.

²⁰ Asupra problematicii relațiilor dintre țările Europei Centrale și Federația Rusă, Janusz Bugajski, director de proiecte pentru Europa Centrală și de Est al CSIS, face o analiză pertinentă în cartea apărută recent „Pacea rece – Noul imperialism al Rusiei“, ce dezvăluie limitarea democrației și creșterea tendințelor postsovietice ale Kremlinului de relansare a imperialismului rusesc.

și Nord-Sud, al Podului economic transcontinental eurasiatic care va lega Oceanul Pacific de cel Atlantic, traversând Eurasia.

În această ecuație a semnificației viitoare a bazelor militare trebuie văzută și creșterea intereselor strategice americane în Balcani, prin construcția oleoductului AMBO (Albania-Macedonia-Bulgaria Oil), care va lega portul bulgar Burgas de la Marea Neagră de portul albanez Vlore de la Marea Adriatică, permițând transportul petrolului spre Occident, ocolind Turcia, Bosforul și Dardanelele, vizavi de efortul Rusiei de a construi marele gazoduct din nordul Europei, prin care să facă dependente de sine, pe termen lung, state importante europene, ca Germania, Franța și altele.

Putem considera, în același timp, că poziționarea noilor baze pe litoralul de vest al Mării Negre are un clar efect de contracarare a controlului pe care Federația Rusă îl exercită asupra punctelor fierbinți reprezentate de Transnistria, Cecenia și Abhazia, pe care nu este interesată să le dezactiveze și le exploatează din plin în folosul politicii proprii de influențare a statelor periferice din regiunea de contact cu Alianța și UE, al afirmării aspirațiilor sale de hegemonie în zonă.

Acestea însă pot contribui, în perspectivă, implicit, la eliminarea treptată a oricăror surse de confruntare strategică, a crizelor și conflictelor posibile, împiedicarea generării și permanentizării unor conflicte latente care ar afecta securitatea și stabilitatea Europei de Sud-Est, cooperarea și colaborarea regională.

Impactul transfrontalier semnificativ pe care îl poate avea edificarea de baze înaintate pe teritoriul țării noastre ar însemna inclusiv diminuarea până la dispariție a incidentelor de frontieră cu Ucraina, sporirea cooperării frontaliere în combaterea criminalității organizate, a contrabandei cu droguri, arme și persoane, protecția mediului ambiant, stoparea emigrației ilegale și a penetrării pe teritoriul european și euro-atlantic a terorismului internațional.

Este foarte important de subliniat aportul pe care aceste baze l-ar putea avea în afirmarea ca element de confluență, de dialog și cooperare al SUA și NATO cu spațiul asiatic. Faptul că la zona de contact a spațiului euro-atlantic și european cu lumea exterioară vor exista dotări și forțe perfect antrenate pentru acțiuni pe spații îndepărtate va amplifica puternic colaborarea și cooperarea în cadrul parteneriatelor multiple care ființează: SUA – Rusia, SUA – UE, NATO – Rusia, NATO – Ucraina, SUA – România, SUA – Ucraina, SUA – Israel, modalități eficiente de consolidare a securității statelor și comunităților respective, a celor trei continente.

În fine, putem aprecia că această poziționare pe teritoriu românesc are argumentul peremptoriu al infrastructurilor valoroase existente, ale căror dotări, unele reabilite, pot asigura toate condițiile unei pregătiri și unui trai decent al contingentelor ce vor fi rulate în ele, ca și al disponibilităților logistice naționale, care vor fi fructificate de personalul bazelor, pe temeiul unor acorduri bilaterale sau multinaționale, lucru la care ne vom referi mai în detaliu în subcapitolul următor.

3.2. România – zonă strategică-cheie în revizuirea posturii globale a SUA

Operațiunea de poziționare a unora din bazele militare ale SUA pe teritoriul țării noastre, stat situat la limita de est a NATO și UE, are, apreciem, următoarele *avantaje*:

- asigură o mai bună configurare a arhitecturii globale de securitate și a posturii globale a SUA;
- oferă posibilități aproape egale de deplasare rapidă din aceste baze spre zone de interes (conflict, criză) din Asia, Orientul Mijlociu sau Africa;
- reprezintă o amplasare într-un loc central, din care se poate urmări și controla evoluția evenimentelor pe diferite teatre de pe mapamond;

- asigură dispunerea forțelor și mijloacelor militare la mică distanță de zonele critice ale globului;
- poziționează bazele pe teritoriul unui stat recunoscut ca factor real de stabilitate și securitate în regiune și care, fiind membru NATO, îi asigură o interoperabilitate și compatibilitate bune ale mijloacelor, forțelor și strategiilor de acțiune;
- oferă facilități de legătură multiple (pe apă, uscat și în aer) cu zonele de criză;
- dă posibilitatea realizării unei instruiți complexe a forței din baze în toate condițiile de relief, climă etc.;
- sporește relevanța SUA în relațiile cu UE, Federația Rusă, China, India, dar și cu statele de pe „axa răului“;
- permite lansarea foarte rapidă de operațiuni comune cu Rusia împotriva terorismului;
- asigură o intensitate net superioară a folosirii, în prezent și în perspectivă, a bazelor pentru misiuni de luptă și de stabilitate, comparativ cu bazele din alte locații de pe glob;
- oferă capacitatea unui răspuns eficace pentru o gamă extrem de largă de amenințări din mediul internațional de securitate și a executării întregului spectru de misiuni;
- conferă siguranța îndeplinirii misiunilor cu riscuri minime, datorită timpului scurt de atingere a obiectivelor vizate;
- contribuie activ la eliminarea dezechilibrului existent în relația transatlantică;
- are acceptul majorității covârșitoare a populației României pentru instalarea acestor baze pe teritoriul țării;
- permite adâncirea respectării principiului celor 3 D (evitarea duplicării, decuplării și discriminării) în sprijinirea viitoare de către SUA a dimensiunii de securitate și apărare a UE;
- asigură o plasare avantajoasă în raport cu prezența militară străină regională, continentală și globală;

- oferă ample disponibilități de valorificare la maximum a relațiilor cu ceilalți membri NATO, cu aliații și partenerii;

- consolidează rolul SUA în zona Mării Negre, a Caucazului și Asiei Centrale;

- poate ajuta la blocarea tendințelor separatiste din unele state ale regiunii;

- poate avea o funcție de descurajare pentru tendințele conflictuale din zonele apropiate;

- asigură o deplină securizare a surselor energetice și a transportului de petrol și gaze naturale dinspre Caucaz și Asia Centrală spre Europa;

- facilitează răsturnarea avantajelor situaționale ale rețelelor teroriste de la zona de confluență, falie și contact a spațiului euro-atlantic cu cel eurasiatic;

- oferă o marjă largă de interes pentru pătrunderea investitorilor străini pe piața românească;

- stimulează extinderea cooperării economice și creșterea oportunităților de afaceri americane și occidentale în zona Mării Negre;

- amplifică dialogul dintre cultura americană și cea română;

- creează o nouă dinamică politică și economică în zonă, care să asigure pacea și stabilitatea, să stimuleze globalizarea;

- necesită investiții extrem de mici raportate la eficiența noilor locații;

- presupune un timp foarte scurt de amenajare și operaționalizare a bazelor.

Tabel 3: Costuri ale construcției noilor baze pe teatrul european (mil. \$ 2004)

Alternativă	Construcție de baze în Europa	Echipment de nouă poziționare	Relocarea unităților
1B: Schimbări minore în locațiile bazelor	750	0	25
1C: Schimbări majore în locațiile bazelor	0	0	75
2A: Menținerea actualei prezențe externe combative, cu rotația unităților din CONUS	1000	1550	375
2B: Înjumătățirea prezenței externe combative	750	0	425
3A: Menținerea în limite reduse a prezenței externe combative, cu rotația unităților din CONUS	750	0	750

Sursa: *Options for Changing the Army's Overseas Basing, U.S. Congressional Budget Office, May 2004*, în <http://www.cbo.gov/showdoc.cfm?index=5415&sequence=0>

Tabel 4: Costuri anuale pentru noile baze din Europa (mil. \$ 2004)

Alternativă	Funcționarea noilor baze	Rotirea trupelor în noile baze	Cazare ^a	Mișcări stocuri
1B: Schimbări minore în locațiile bazelor	150	75	*	0
1C: Schimbări majore în locațiile bazelor	0	0	25	50
2A: Menținerea actualei prezențe externe combative, cu rotația unităților din CONUS	200	200	*	-25
2B: Înjumătățirea prezenței externe combative	150	25	*	-25
3A: Menținerea în limite reduse a prezenței externe combative, cu rotația unităților din CONUS	150	100	25	-50

Sursa: *Options for Changing the Army's Overseas Basing, U.S. Congressional Budget Office, May 2004*, în <http://www.cbo.gov/showdoc.cfm?index=5415&sequence=0>

Alternativele 1B și 1C se referă la relocarea unităților de la baze din Germania în baze noi, din Europa de Est. Costurile implementării alternativei 1 B sunt mult mai reduse decât cele ale alternativei 1C, din cauza măririi numărului de trupe ce vor trebui să fie relocate.

Pe fondul integrării euro-atlantice și europene și al globalizării riscurilor teroriste, procesul instalării de baze militare americane pe teritoriul României este de natură să servească intereselor noastre pe termen mediu și lung.

Țara noastră poate deveni mai atractivă pentru investițiile străine și poate fi un factor mai puternic de stabilitate politică și economică în Europa Centrală și de Est și în zona Mării Negre. Zona în care acestea se dispun va cunoaște o activitate economică mai intensă și una culturală mai bogată.

Dislocarea bazelor se va constitui într-un vector important de sporire a securității interne și externe, de prevenire și combatere a amenințărilor asimetrice, dar poate fi și un vehicul deloc de neglijat al dezvoltării durabile și reducerii decalajelor ce ne separă de lumea occidentală industrializată.

Viitoarele baze militare facilitează, totodată, o implicare mai mare a țării noastre în problemele securității și stabilității internaționale, de amplificare a participării trupelor românești la operațiuni NATO și aliate, la diverse misiuni internaționale.

Este de așteptat, în același timp, ca poziționarea bazelor americane în România să reprezinte un vector al stimulării proceselor de integrare euro-atlantică și europeană în regiune, dar și al înregistrării unui set mai mare de evoluții pozitive în zonă.

Pe de altă parte însă acestea pot genera și unele *vulnerabilități noi pentru România*, datorate amplasării bazelor străine pe teritoriul național. Majoritatea vulnerabilităților vor rezulta din reorientarea opțiunilor organizațiilor teroriste spre țara noastră, ca urmare a colaborării mai strânse cu SUA. Trebuie avute în vedere, apreciem, vulnerabilitățile unor obiective de importanță strategică – economice, militare, administrative – vizate de grupările teroriste.

De asemenea, se vor evidenția, probabil, și unele vulnerabilități din sfera activității preventive, în contextul intensificării amenințării teroriste. Este bine să se ia în calcul

imposibilitatea organizării unei reacții coerente la ofensiva așteptată a terorismului internațional și să fie luate măsuri în consecință.

Probabil că, și după instalarea bazelor, România va rămâne principalul tronson al celei de-a doua Rute Balcanice de transport al drogurilor, care își va intensifica activitatea, mai ales după accederea noastră în UE din 2007, sporind vulnerabilitatea țării la frontiera de sud-est.

Estimăm că, în zona bazelor, s-ar putea forma o faună foarte pestriță de traficanți de droguri, arme și ființe umane, infractori etc., atrași de mirajul „prosperității” americanilor, care să vulnerabilizeze viața comunităților, să extindă la intern rețeaua de distribuție drogurilor, devenită sursă majoră de venituri pentru grupările teroriste sau de tip mafiot.

Tot după 2007, va crește, mai mult ca sigur, fluxul de imigranți spre România, în rândul cărora s-ar putea strecura și grupuri teroriste care să vizeze unele acțiuni asupra bazelor militare americane sau obiectivelor strategice naționale.

În eventualitatea întreprinderii unor măsuri preventive ineficiente, există probabilitatea transformării teritoriului național în spațiu de refugiu al unor entități radicale și teroriste care să speculeze unele vicii din cooperarea antiteroristă și de informații româno-americană, pentru comiterea unor atentate.

Unele vulnerabilități ar putea apărea din nerealizarea consensualității, unității și complementarității măsurilor adoptate de părțile română și americană în combaterea terorismului, crimei organizate transfrontaliere și proliferării armelor de distrugere în masă.

Alte vulnerabilități posibile s-ar înscrie în domeniul:

- tipurilor noi de riscuri și amenințări impredictibile ce ar putea să apară în zonă;
- proliferării nucleare;
- reacției la un atac cu rachete asupra teritoriului, populației și forțelor armate;

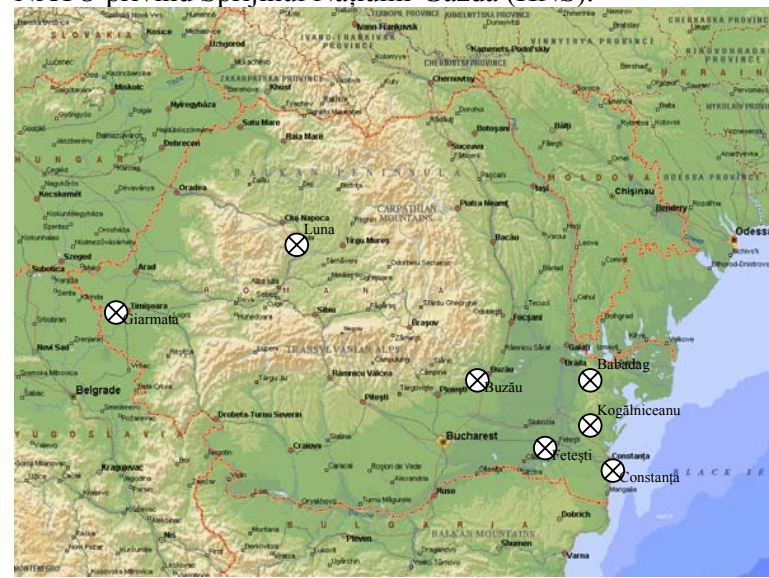
- evoluției armamentului chimic și biologic, ca principală sursă de amenințare la adresa statelor prietene ale SUA;
- răspunsului în cazul întrebuirii armelor chimice și biologice concomitent de către teroriști și state ostile;
- capacității de apărare împotriva atacurilor la sistemele informatice;
- capabilității de a face față mai multor operații la scară mică, cu anumite niveluri de simultaneitate;
- nivelului insuficient de pregătire pentru contracararea acțiunilor duse cu utilizarea tehnologiilor moderne;
- securizării incomplete a frontierelor față de acțiunile potențial intensificate ale teroriștilor.

Efectul apariției probabile a unor asemenea vulnerabilități în planul securității naționale și regionale nu poate fi ignorat, ceea ce incumbă o evaluare atentă a fiecăreia dintre acestea și găsirea celor mai eficace măsuri de înlăturare a lor.

Este important de știut, în prezent, *ce ofertă are România pentru dispunerea bazelor americane și care sunt atuurile sale*. Evaluările noastre privind locațiile cele mai potrivite care ar putea fi adoptate de partea americană includ: Bazele aeriene M. Kogălniceanu, Fetești, Buzău, Timișoara (Giarmata), Câmpia Turzii (Luna), poligonul Babadag și Baza maritimă Constanța. Toate aceste destinații viitoare au caracteristici fizico-geografice și militar-strategice, ca și dotări utilitar-administrative și social-culturale, ce le fac foarte atractive.

Infrastructura lor este adecvată scopului urmărit, permițând o dotare și modernizare rapidă. Lucrul acesta este posibil, întrucât, anul trecut, Ministerul român al Apărării Naționale a semnat un contract-cadru cu compania americană Northrop-Grumman pentru furnizarea de servicii și asistență în probleme de modernizare și management al bazelor militare,

care va reuși, în timp scurt, aducerea acestora la standardele NATO privind Sprijinul Națiunii-Gazdă (HNS).

Posibile locații pentru bazele militare americane în România

Noile locații au asigurate condiții optime de depozitare, transport, achiziționare, dar și exploatare a facilităților, de furnizare a serviciilor și realizare a unei logistici de rețea adecvate. Zonele de amplasare sunt bine dezvoltate economic, permițând extinderea infrastructurii, dispun de o rețea completă de transport rutier, feroviar și aerian, de surse de apă și nu se disting prin manifestarea unor fenomene naturale care să pericliteze îndeplinirea misiunilor (cutremure, inundații, uragane etc.).

În particular, zona Dobrogei, cea mai tentantă și mai potrivită din toate punctele de vedere, care pare să fie preferată și de partea americană, este remarcabilă prin suma calităților pe care le întrunește. Poziția geografică și relieful sunt ideale

pentru îndeplinirea misiunilor, pentru antrenamentul și traiul militarilor. Din punct de vedere militar, Dobrogea este plasată în preajma marilor culoare strategice și reprezintă spațiul de poziționare care facilitează intervenția rapidă în toate zonele conflictuale din regiune (Orientul Apropiat și Mijlociu, Balcani, Caucaz, Transnistria). Pozițiile propuse pentru baze, situate chiar la frontiera NATO, în apropierea imediată a Mării Negre, permit o foarte ușoară conectare a viitoarelor entități cu bazele americane din Turcia, Bulgaria, Ungaria și chiar Asia Centrală și Orientul Mijlociu. Totodată, asigură condiții pentru o manevră strategică aero-navală eficientă.

Din punct de vedere al activităților recreative, personalul bazelor poate beneficia de disponibilitățile vaste ale litoralului Mării Negre, peisajul mirific al Deltei Dunării (cu pădurile-monument Letea și Caraorman, grindurile renumite, rezervațiile naturale), valoarea de neprețuit a faunei și florei (peste 250 de specii de păsări, din care peste 70 extraeuropene – de tipul mediteranean, european, siberian, mongolic și chinez, cu păsări de țarm și în pasaj, pe cele 5 căi aeriene – pontică, dinspre câmpiile de la nordul Mării Negre, sarmatică – din nordul Europei, litorală – din zona Caucazului, est-elbică – din zona Europei Centrale, carpatică – din nordul Europei, peste munții Carpați, 110 specii de pești, zeci de mamifere, foarte multe plante rare), istoria frământată a ținuturilor și posibilitatea practicării sporturilor nautice, pescuitului și vânătorii.

Oferta românească așază bazele americane la porțile vechilor cetăți ale Histriei, Tomisului și Callatisului, în preajma unor rezervații naturale, unor monumente ale naturii unice, dar și a unor vestigii istorice renumite: monumentul de la Adamclisi; rezervația paleontologică și mormântul princiar de la Agighiol; vatra de castre romane, fortificația genoveză și turcească de la Enisala, de lângă Babadag; localitatea Mahmudia, unde pare să fi fost ucis Licinnius, din ordinul lui Constantin cel Mare, cu care împărțea la 325 e.n. tronul

Bizanțului; Chilia Veche, cea mai veche așezare omenească deltaică; Denistepe sau dealul mare din nordul orașului Babadag, de vârful stâncii căruia argonauții ar fi legat corabia cu care plecaseră în căutarea lânii de aur, și Babadag însuși, numit pe drept „Sinaia Dobrogei“, cu urme din epoca fierului și epoca romano-bizantină, oraș așezat pe malul unui lac și la poalele unor codri de la care i se trage și numele, de „tatăl munților“, sau aproape de rezervația culturală cea mai autentică – Vama Veche.

În finalul studiului nostru, apreciem că impactul pe care îl va avea poziționarea de baze militare americane pe teritoriul țării noastre asupra dezvoltării Parteneriatului Strategic SUA – România este unul remarcabil. Fluxul activităților de cooperare bilaterală se va amplifica simțitor, atât pe plan politic și economic, cât și, mai ales, militar. Vor fi aprofundate, credem, elementele de cooperare în domeniul instruirii trupelor pentru desfășurarea de misiuni comune, al interoperabilității tehnice, dar și cele de transformare a forței și implementarea noilor concepte de acțiune. Se va intensifica parteneriatul în domeniul managementului informațional, ale cărei baze bilaterale s-au pus în 2004, și vor fi dezvoltate proiecte în comun în domenii convenite ca fiind de interes mutual între țara noastră și Statele Unite. Experiența acțiunii comune din România și din teatre va impulsiona decisiv colaborarea și cooperarea în combaterea activă a terorismului global, în întărirea securității și stabilității globale.

CONCLUZII ȘI PROPUNERI

Amplasarea de baze înaintate la granița de est a NATO (România), zonă de falie și contact al civilizațiilor și continentelor, amplifică efectul sistemului global repositionat de baze al SUA. Noile baze contribuie activ la securitatea și stabilitatea Balcanilor, la realizarea unor zone de confluență și securitate sporită între spațiul euro-atlantic și spațiul eurasiatic, la instaurarea păcii, libertății și democrației în Orientul Mijlociu Extins și Africa de Nord.

Bazele operaționale înaintate ce se estimează că vor fi instalate cu acordul națiunii-gază în Europa de Est – România, potrivit actualei Strategii naționale militare a SUA, vor fi vectori activi în procesul de întărire a securității și stabilității zonelor Mării Negre, Caucazului și Asiei Centrale, în reconstrucția zonelor de conflict – Irak, Afghanistan, Kosovo. Acestea vor asigura, în sistem, securitatea surselor de petrol caucaziene și a rutelor de transport ale acestuia, contracararea amenințărilor generate de exportul radicalismului islamic dinspre zonele aflate pe „axa răului” spre cele cu conflicte interconfesionale latente, gestionarea stărilor de criză și conflictuale eurasiatice, a instabilității regionale și a factorilor de terorism global.

Din aceste locații, SUA și NATO vor putea asigura răspunsuri multidimensionale, eficiente oricăror riscuri și amenințări emergente, vor avea o mai mare flexibilitate în combaterea terorismului și terorii, în soluționarea crizelor multiple din epoca războiului global, vor întări dialogul și cooperarea cu spațiul asiatic și, în cadrul parteneriatelor multiple, cu statele Asiei și Orientului Mijlociu.

România este locația prioritară pentru pregătirea și lansarea unor misiuni în zonele sensibile de pe continent și, mai ales, din vecinătatea acestuia sau pe spații îndepărtate, oferind,

prin poziția sa geografică, posibilitatea debușării rapide spre zonele cele mai intens afectate de crize și conflicte.

Locațiile românești ale bazelor americane generează un control zonal riguros al riscurilor și amenințărilor din mediul de securitate, permit sprijinul activ al unor acțiuni rapide, pe fondul unor crize, pot influența conflictualitatea, descuraja eventualele atacuri teroriste interne și din vecinătatea apropiată, dar și facilita operațiuni de management al consecințelor terorismului și operațiuni mai complexe, în cazul apariției unor amenințări convenționale pe scară largă împotriva Alianței.

Elemente de legătură cu bazele asiatice, noile baze de pe teritoriul țării noastre vor spori relevanța SUA și NATO la Marea Neagră și în Asia Centrală, influențând mediul zonal de securitate pe termen mediu și lung, vor participa eficace la spargerea, prin strategia de rețea globală și de proiectare a acțiunilor contrateroriste, a coerenței acțiunilor teroriste transfrontaliere, nimicirea bazelor și rețelelor teroriste, realizarea în estul Europei a unei zone de confluență și securitate sporită, deschisă unei evoluții propice păcii și stabilității, dezvoltării sigure și stabile.

România reprezintă o zonă strategică-cheie și o ofertă foarte avantajoasă pentru revizuirea posturii globale a SUA, întrucât este plasată la distanță mică și aproape egală de zonele critice de pe mapamond, are capacitatea de a conferi siguranță îndeplinirii misiunilor cu riscuri minime, permite o ușoară conectare a noilor baze americane cu cele din Turcia, Bulgaria, Ungaria și chiar Asia Centrală și Orientul Mijlociu, și asigură o manevră strategică aero-navală eficientă.

Locațiile propuse de noi – Constanța, Kogălniceanu, Babadag, Fetești, Câmpia Turzii (Luna), Timișoara (Giarmata) și Buzău – au caracteristici fizico-geografice și militar-strategice, precum și dotări utilitar-administrative și social-culturale ce le fac foarte atractive, dispun de o infrastructură adecvată scopului urmărit, stimulează extinderea oportunităților de afaceri americane în zona Mării Negre și necesită investiții extrem de mici raportate la eficiența noilor locații.

